

Γυναίκα: Οι χαμένοι όροι της θυσίας της

Ναταλία και Χριστίνα

της Μαρίας Λαμπαδαρίδου - Πόθου

Όταν κυκλοφόρησε το μυθιστόρημα μου «Ναταλία και Χριστίνα», μια φοιτήτρια από τη Θεσσαλονίκη μου τηλεφώνησε και μου είπε: «Εγώ είμαι η Σίβυλλα...ζω το δράμα της Σίβυλλας...(Σίβυλλα είναι η ερωμένη του Ευγένιου, άνδρα της Ναταλίας). Όμως δεν την ολοκληρώσατε σαν πρόσωπο, μου λέει, την χρησιμοποιήσατε μόνον για να ολοκληρώσετε τα άλλα δυο πρόσωπα. Έτσι χρησιμοποιούν κι εμένα στην ιστορία μου».

Έμεινα άναυδη. Έτσι ακριβώς ήταν. Χρησιμοποίησα τη Σίβυλλα για να ολοκληρώσω τα άλλα δυο πρόσωπα, και κάπου ντράπηκα, σάμπως να ήμουν ένοχη. «Τι μπορώ να κάνω τώρα, της είπα, το βιβλίο έχει γραφτεί». Όμως εκείνη επέμεινε: «Σας παρακαλώ, μου λέει, δώστε σε μια συμπληρωματική νουβέλα το πρόσωπο της Σίβυλλας, αναπτύξτε το, το έχω ανάγκη, θέλω να δω πώς θα εξελιχθεί το δράμα της, να βοηθηθώ».

Το περιστατικό με έκανε να σκεφτώ. Τι δίνει ένας συγγραφέας; Πού οδηγεί ο λόγος τού, η αναλυτική γραφή του, όταν ακροπατά σε περιοχές της ψυχής χαμένες στο σκοτάδι του ασυνειδήτου, στην ομίχλη εκείνη που σου θαμπώνει τα μάτια και προσπαθείς ν' ανοίξεις πέρασμα, να περάσεις, να φωτίσεις κάποιες πτυχές αθέατες.

Ε, λοιπόν, αυτό που προσπάθησα να δώσω στα μυθιστορήματά μου είναι η αθέατη πλευρά των πραγμάτων, η αθέατη όψη του εαυτού μας. Γι' αυτό και σχεδόν πάντα χρησιμοποιώ την αναλυτική γραφή, αυτή της ψυχογραφικής καταβύθισης, με βοηθά να βγω έξω από την εμπειρική λογική, να φτάσω στις μύχιες πτυχώσεις της ψυχής, να βρω τους λεπτότατους κυματισμούς που οδηγούν ένα άτομο σ' ετούτη ή στην άλλη αντίδραση.

Αν σου μιλήσω για τη Ναταλία, θα πρέπει παράλληλα να σου μιλήσω και για τη Χριστίνα. Είναι δυο αντίθετοι χαρακτήρες, δυο ηρωίδες της χαμένης θυσίας, που αυτοσυμπληρώνονται, θα έλεγα, κάπου συγκολλούμενα τα κομμάτια του ψυχικού τους πεδίου συνθέτουν ένα ενιαίο πρόσωπο, αυτό της αξιοπρέπειας της γυναίκας, αυτό της περηφάνιας της, κι ας έχει βαδίσει καθεμιά από διαφορετικό δρόμο την εμπειρία της αυτογνωσίας.

Γράφοντας τα μυθιστορήματά μου πλουτίζω και εγώ η ίδια, διδάσκομαι από τη συμπεριφορά των προσώπων που πλάθω - το μυστικό είναι πως, καίτοι πρόσωπα της φαντασίας, λειτουργούν αυτόνομα. Λοιπόν, οι δυο αυτές ηρωίδες μου με δίδαξαν πως το δράμα της γυναίκας είναι στο βάθος η ανάγκη της για θυσία, η ανάγκη της για απόλυτη προσφορά, κι ακόμα πως η

αξιοπρέπείά της με την οποία βιώνει την προσωπική της μοναξιά είναι ένα τμήμα της αυτοθυσίας της.

Μέσα από τις δυο αυτές ηρωίδες προσπάθησα να δώσω την υποστασιακή αλλαγή της γυναίκας και τους χαμένους όρους της θυσίας της. Στόχος μου ήταν να οδηγήσω την Ναταλία και την Χριστίνα σε ένα είδος αυτοανάλυσης, έτσι ώστε να συνειδητοποιήσουν τα λάθη τους, αλλά και τις πηγές της δύναμής τους, και να φτάσουν στην αυτογνωσία, που σημαίνει, στην απελευθέρωση του προσώπου τους.

Η ιστορία και των δυο αυτών ηρωίδων μου αρχίζει από το ίδιο σημείο: από τη στιγμή που διαπιστώνουν πως το άλλο πρόσωπο, εραστής ή σύζυγος, τους απατά. Από αυτή τη στιγμή η σχέση τους μπαίνει σε άλλα ψυχικά πεδία. Ανασύρει δυνάμεις τεράστιες. Και εδώ είναι η αντίθεση που υπάρχει στις δυο νουβέλες. Με τελείως διαφορετικό τρόπο θα αντιμετωπίσει η καθεμιά την «τραυματική σχέση». Η Ναταλία παίζει με τη σχέση αυτή σαν θεατρικό πρόσωπο. Παίζει και κερδίζει. Αυτοαποκαλύπτεται και το απολαμβάνει. Ευγνωμονεί την ερωμένη, γιατί την έκανε να σκεφτεί κάποια ουσιαστικά πράγματα. Συνειδητοποιεί την αντιφατικότητα των αισθημάτων της και ψάχνει με ιερό πάθος να βρει την αλήθεια. Η Χριστίνα πάλι είναι η περήφανη. Η απόλυτη. Είναι η αλύγιστη. Κι ό,τι δεν λυγίζει, σπάζει. Κουβαλά τους στοιχειωμένους όρκους και δεν δείχνει τα δάκρυά της. Όσπου διαστρέφεται κι αρχίζει κι αυτή να απολαμβάνει το παιχνίδι. Το τμήμα της αυτογνωσίας της θα είναι πολύ πιο ακριβό από αυτό της Ναταλίας, γιατί παράλληλα θα είναι και τμήμα της περηφάνιας της.

Πιστεύω στη μεταμορφωτική δύναμη της γυναίκας, σ' αυτή τη μαγική αμφίεση του προσώπου της. Και λέω, στο καινούργιο μου μυθιστόρημα, ίσως μπορέσω να δώσω μια άλλη οπτική του προσώπου της, φιλτραρισμένη μέσα από ένα καινούριο πάθος.

«Η Ναταλία παίζει με τη σχέση αυτή σαν θεατρικό πρόσωπο.

Παίζει και κερδίζει. Αυτοαποκαλύπτεται και το απολαμβάνει».